EIROPAS PARLAMENTS 2014 - 2019

Sesijas dokuments

12.1.2015 B8-0043/2015

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMA PROJEKTS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/ Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par vārda brīvību Turcijā – nesenajiem žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu vadošo darbinieku arestiem un sistemātisko spiedienu uz plašsaziņas līdzekļiem Turcijā
(2015/3011(RSP))

Renate Sommer, Cristian Dan Preda, Arnaud Danjean, Jacek Saryusz-Wolski, Elmar Brok, Andrej Plenković, Tunne Kelam, David McAllister, Philippe Juvin, Michael Gahler, Michaela Šojdrová, Artis Pabriks, Barbara Matera, Davor Ivo Stier, Claude Rolin, Dubravka Šuica, Giovanni La Via, Pascal Arimont, Ivana Maletić, Lara Comi
PPE grupas vārdā

B8-0043/2015

Eiropas Parlamenta rezolūcija par vārda brīvību Turcijā — nesenajiem žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu vadošo darbinieku arestiem un sistemātisko spiedienu uz plašsaziņas līdzekļiem Turcijā
(2015/3011(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Turciju,

– ņemot vērā 2014. gada 16. decembrī pieņemtos Vispārējo lietu padomes secinājumus,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Cilvēktiesību komisāra 2014. gada 15. decembra paziņojumu,

– ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/ Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisāra 2014. gada 14. decembra kopīgo paziņojumu,

– ņemot vērā 2014. gada 8. oktobrī publicēto 2014. gada progresa ziņojumu par Turciju,

– ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,

A. tā kā 2014. gada 14. decembrī Turcijas policija arestēja žurnālistus un plašsaziņas līdzekļu vadošus darbiniekus, tostarp laikraksta *Zaman* galveno redaktoru *Ekrem Dumanlı* un *Samanyolu* audiovizuālās grupas ģenerāldirektoru *Hidayet Karaca*; tā kā Stambulas tiesneša izdotajā rīkojumā ir teikts, ka par šīm personām tiek veikta kriminālizmeklēšana par tādas organizācijas veidošanu, kura "ar spiedienu, iebiedēšanu un draudiem ir mēģinājusi pārņemt valsts varu" un ir rīkojusies, "melojot, liedzot cilvēkiem brīvību un viltojot dokumentus";

B. tā kā Komisijas priekšsēdētāja vietniece/ Savienības augstās pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisārs 2014. gada 14. decembrī paziņoja, ka "policijas reidi pret daudziem žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļu darbiniekiem nav savienojami ar plašsaziņas līdzekļu brīvību"; tā kā viņi "sagaida, ka tiks ievērots nevainīguma prezumpcijas princips, un atgādina, ka pastāv neatņemamas tiesības uz neatkarīgu un pārredzamu izmeklēšanu jebkura iespējama pārkāpuma gadījumā, pilnībā ievērojot apsūdzēto tiesības";

C. tā kā ir atbrīvotas vairākas 2014. gada decembrī arestētās personas; tā kā 2014. gada 19. decembrī Stambulas tiesa paziņoja par *Ekrem Dumanlı* atbrīvošanu uz pārbaudes laiku un ceļošanas aizlieguma piemērošanu viņam līdz kriminālizmeklēšanas beigām, tomēr *Hidayet Karaca* līdz izmeklēšanas beigām turpina atrasties apcietinājumā; tā kā 2014. gada 31. decembrī Stambulas tiesa noraidīja prokurora iebildumus *Ekrem Dumanlı* un septiņu citu personu atbrīvošanai;

D. tā kā Komisija 2014. gada progresa ziņojumā par Turciju norāda, ka ir veikti pozitīvi

soļi, lai pieņemtu rīcības plānu par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas pārkāpumu novēršanu un samazinātu pirmstiesas izmeklēšanas ilgumu, un ka pēc tam ir atbrīvoti no apcietinājuma daudzi žurnālisti; tā kā Komisija arī norāda, ka tika pieņemti tiesību akti, kas turpmāk ierobežo vārda brīvību, un ka šīs un preses brīvības efektīva īstenošana tika ierobežota praksē;

E. tā kā Padome 2014. gada 16. decembrī atkārtoti apstiprināja nozīmi, kādu tā piešķir ES attiecībām ar Turciju, un atzinīgi novērtēja iepriekšējos gados pieņemto reformu nepārtraukto īstenošanu, jo īpaši pasākumus, par kuriem tika paziņots 2013. gada septembra demokratizācijas pasākumu kopumā, un rīcības plānu par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas pārkāpumu novēršanu; tā kā Padome pauž nožēlu par valdības reakciju 2013. gada decembrī uz iespējamiem korupcijas gadījumiem, kura radīja dziļas bažas par tiesu sistēmas neatkarību un objektivitāti un apliecināja aizvien lielāku neiecietību pret politisko opozīciju, publiskiem protestiem un kritiski noskaņotiem plašsaziņas līdzekļiem;

1. pauž nosodījumu par nesen veiktajiem policijas reidiem un vairāku žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu darbinieku aizturēšanu Turcijā; uzsver, ka šīs darbības liek apšaubīt plašsaziņas līdzekļu brīvības ievērošanu, kas ir viens no demokrātijas pamatprincipiem;

2. uzsver, ka vairāki Turcijas tiesiskā regulējuma noteikumi un tiesu iestāžu darbinieku veikta šo noteikumu interpretācija joprojām rada šķēršļus vārda brīvībai, tostarp plašsaziņas līdzekļu brīvībai; atgādina, ka vārda brīvība un plašsaziņas līdzekļu plurālisms ir Eiropas pamatvērtības un ka demokrātiskai sabiedrībai neatkarīga prese ir izšķirīgi svarīga, jo tā ļauj pilsoņiem, pamatojoties uz iegūto informāciju, aktīvāk piedalīties kolektīvajos lēmumu pieņemšanas procesos un tādējādi nostiprina demokrātiju; pauž dziļas bažas par to, ka pašlaik īpaši daudz žurnālistu atrodas pirmstiesas aizturēšanā, un aicina Turcijas tiesu iestādes pēc iespējas drīzāk veikt pārskatīšanu un pievērsties šīm lietām; uzsver, ka panākumi sarunās ir atkarīgi no tiesiskuma un pamattiesību ievērošanas; uzsver, ka Turcija ir atbildīga par tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu;

3. norāda — kā uzsvērts 2014. gada progresa ziņojumā par Turciju, tiesas prāvas pret žurnālistiem un rakstniekiem un neskaitāmi žurnālistu atlaišanas gadījumi, kā arī plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību ievērojama koncentrācija uzņēmējdarbības konglomerātu rokās turpina plaši izraisīt plašsaziņas līdzekļu un žurnālistu pašcenzūru, tostarp attiecībā uz jautājumiem, kas skar aizdomas par korupciju;

4. prasa Turcijai strādāt pie reformām, kurām vajadzētu nodrošināt atbilstīgas pārbaudes un līdzsvaru, pilnībā garantējot domas, vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu;

5. uzsver — kā to apstiprināja Padome 2014. gada 16. decembrī, Pirmspievienošanās palīdzības instrumentā (*IPA II*) 2014. – 2020. gadam ir paredzēts, ka finanšu palīdzības sniegšana turpmāk būs vairāk atkarīga no kopējā progresa pirmspievienošanās stratēģijas īstenošanā; uzsver — kā norādīts 2014. gada 26. augusta indikatīvajā stratēģijas dokumentā Turcijai (2014–2020), tiek sagaidīts, ka Turcija ievēros pamattiesības un pamatbrīvības, tostarp īpaši būtiskajā vārda brīvības (un arī plašsaziņas līdzekļu brīvības) jomā;

6. norāda, ka ir pieņemts rīcības plāns par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas pārkāpumu novēršanu, ar ko paredz pārskatīt dažus Turcijas krimināl kodeksa noteikumus, kuri ierobežo vārda brīvību un preses brīvību jomās, attiecībā uz kurām Eiropas Cilvēktiesību tiesa konstatēja, ka Turcija pārkāpj Eiropas Cilvēktiesību konvenciju;

7. norāda, ka šis rīcības plāns neparedz pārskatīt visus attiecīgos pretterorisma tiesību akta vai krimināl kodeksa noteikumus, kas ir izmantoti vārda brīvības ierobežošanai; uzsver, ka šajos tiesību aktos prioritārā kārtā vajadzīgas reformas;

8. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, kā arī Turcijas valdībai un parlamentam.